Juridiska skyldigheter för en registrar

- enligt lag och avtal (version 3)

Denna skrift är på .SE uppdrag framtagen av Daniel Westman.
Han svarar själv för de tolkningar av lagar och avtal som görs.

.SE – Stiftelsen för Internetinfrastruktur

Juridiska skyldigheter för en registrar – enligt lag och avtal (version 3)

Denna skrift är på .SE uppdrag framtagen av Daniel Westman. Han svarar själv för de tolkningar av lagar och avtal som görs.

1 Inledning

En registrars verksamhet styrs av *olika typer av regler*. Den mest detaljerade och omfattande reglering av registrarverksamheten finns i det avtal som varje registrar sluter med .SE (*Registraravtalet*). Registraravtalet innebär även att en registrar förbinder sig att i förhållande till innehavarna av domännamn tillämpa vissa gemensamma villkor (de s.k. *Registreringsvillkoren*). I denna skrift får du information om en registrars skyldigheter enligt Registraravtalet och Registreringsvillkoren. Notera dock att detta är en kortfattad och förenklad presentation som inte kan ersätta en noggrann granskning av själva avtalstexterna.

En registrar måste – precis som andra företag – också följa ett stort antal *lagar*. De flesta av dessa lagar innebär inga särskilda överväganden just i samband med en sådan verksamhet som en registrar bedriver, dvs. registrering och hantering av domännamn. I skriften får du emellertid information om några av de lagar som är särskilt relevanta i en sådan verksamhet som en registrar bedriver. Även presentationen av lagarna är förenklad och översiktlig. I vissa fall kan det vara nödvändigt med mer djupgående utredningar av rättsläget. Tänk exempelvis på att en registrar som är verksam i ett annat land eller avtalar med kunder som finns i andra länder istället kan vara skyldig att tillämpa det andra landets lagar.

Ambitionen är att denna presentation av de viktigaste skyldigheterna för en registrar ska vara så lättillgänglig som möjligt. Skyldigheterna, enligt lag och avtal, presenteras därför i nära anknytning till de olika verksamheter och uppgifter som en registrar kan ägna sig åt. En sådan *problemorienterande* genomgång görs i avsnitt 4. För att läsaren ska kunna tillgodogöra sig en sådan problemorienterad struktur krävs emellertid grundläggande kunskap om vissa centrala lagars tillämpningsområde och huvudsakliga uppbyggnad. I avsnitt 2 görs därför en sådan presentation. På samma sätt kräver en problemorienterad genomgång en inledande översikt över de två avtalens syfte och uppbyggnad. Denna genomgång görs i avsnitt 3. I avsnitt 5 diskuteras kortfattat vad som gäller om en registrar eller en innehavare befinner sig i ett annat land. I en bilaga presenteras en kronologisk checklista för utformningen av beställningstjänster för domännamn.

Denna skrift speglar lagar och avtal som de ser ut i maj 2011.

2 Centrala lagar för en registrars verksamhet

2.1 Lagen (2006:24) om nationella toppdomäner för Sverige på Internet

Den s.k. toppdomänslagen reglerar den tekniska driften av bl.a. toppdomänen .se. Lagen styr även registrering och tilldelning av domännamn under denna toppdomän.

Lagen innebär att .SE har vissa skyldigheter i förhållande till staten. För att .SE skall kunna fullgöra alla sina skyldigheter måste .SE i Registraravtalet ställa relativt detaljerade krav på den som bedriver registrarverksamhet.

I lagen regleras ett antal olika frågor, t.ex. hur den *tekniska driften* av toppdomänen ska bedrivas och vilka säkerhetskrav som ställs på verksamheten. Det krävs även att zonfilen och domännamnsregistret löpande förs över till tillsynsmyndigheten (Post- och telestyrelsen).

Toppdomänslagen anger även vad *registret* över tilldelade domännamn ska innehålla för uppgifter och hur registeruppgifterna ska hanteras. Regleringen innebär att .SE alltid ska ha tillgång till uppgifterna om vem som är innehavare av ett visst domännamn (s.k. tjockt registry). Uppgifterna i registret ska vara tillgängliga på Internet. Uppgifter om fysiska personer (personuppgifter) får dock bara göras tillgängliga på detta sätt om den enskilde personen har givit sitt samtycke till detta. .SE ansvarar för att den behandling av personuppgifter som sker i registret.

Lagen ger .SE rätt att fastställa *reglerna för tilldelning*, registrering, avregistrering och överföring av domännamn. Reglerna måste dock utformas så att förfarandet är öppet och icke-diskriminerande. De ska bidra till att skydda den personliga integriteten, användarnas intressen och andra allmänna intressen, samt utvecklingen inom Internetområdet. Reglerna ska vara offentliga.

.SE ska tillhandahålla ett *tvistelösningssystem* för domännamn som det finns flera intressenter till. Tanken med ett särskilt tvistelösningssystem är att intressenter ska få en snabbare och billigare lösning på sin tvist än om de tvingas gå till domstol. Det finns dock inget som hindrar en part att gå till domstol direkt eller om parten är missnöjd med ett beslut inom tvistelösningssystemet.

Post- och Telestyrelsen (PTS) är *tillsynsmyndighet* och kontrollerar att .SE följer lagen. En registrar står däremot inte under direkt tillsyn av PTS, utan kontrollen av registrarers verksamhet utförs i enlighet med Registraravtalet av .SE.

2.2 Lag (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Den s.k. e-handelslagen innehåller en mängd olika typer av regler för företag som tillhandahåller det som kallas *informationssamhällets tjänster*, dvs. olika typer av interaktiva tjänster på nätet. Om en registrar erbjuder sina registreringstjänster på nätet blir lagen tillämplig. Det innebär bl.a. att e-handelslagen ställer krav på att viss information ska lämnas på webbplatsen och att eventuella beställningsfunktioner måste utformas på ett visst sätt. De närmare kraven i dessa hänseenden behandlas i avsnitt 4 nedan. Den som bryter mot e-handelslagens regler kan vid vite föreläggas att ge viss information eller att ändra sin beställningsfunktion.

2.3 Distans- och hemförsäljningslag (2005:59)

En registrar sluter normalt avtal med sina kunder om registrering av domännamn genom olika typer av webbtjänster. Om registrarens kund är en *konsument*, dvs. en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet, är den konsumentskyddande distansavtalslagen tillämplig. Det innebär bl.a. att registraren måste lämna viss information på webbplatsen innan avtal ingås och viss information i varaktig form, t.ex. på papper eller i ett e-postmeddelande, efter det att avtalet ingåtts. Konsument har även enligt denna lag en ångerrätt, vilket i praktiken innebär att han eller hon under en begränsad period

har rätt att frånträda ett ingånget avtal och få tillbaka de pengar som betalats för varan eller tjänsten.

2.4 Marknadsföringslag (2008:486)

Marknadsföringslagen innehåller regler som gäller för alla typer av marknadsföring. Detta innebär att marknadsföring av domännamn och registreringstjänster måste ske i enlighet med lagens krav. Begreppet *marknadsföring* ges i lagen en mycket vid definition. I praktiken räknas de flesta åtgärder som en registrar vidtar i sin näringsverksamhet som marknadsföring. Viktigt att notera är även att åtgärder eller underlåtenhet under en *löpande kundrelation* numera omfattas av marknadsföringslagen. Det strider t.ex. mot marknadsföringslagen att vilseleda en befintlig kund om hans eller hennes rättigheter eller att ställa orimliga krav för att godta en reklamation från en kund.

Marknadsföringslagen ställer vissa allmänna krav på hur marknadsföring ska vara beskaffad. Enkelt uttryckt ska marknadsföring vara sann och ge konsumenten en rättvisande bild. Den får inte utformas på ett aggressivt sätt.

Det centrala inslaget i lagen är den allmänt hållna s.k. generalklausulen om *otillbörlig marknadsföring*. Generalklausulens närmare innebörd bestäms bl.a. av Marknadsdomstolens praxis och av branschregler om god marknadsföringssed. Den som bryter mot generalklausulen kan vid vite förbjudas att upphöra med ett beteende eller föreläggas att lämna viss information.

Skarpare sanktioner – s.k. marknadsstörningsavgift på upp till 5 miljoner kronor – kan direkt utdömas för den som bryter mot vissa andra bestämmelser i marknadsföringslagen.

- *Generalklausulen om vilseledande marknadsföring*. (Marknadsföringen får t.ex. inte vara vilseledande vad det gäller tjänstens pris eller egenskaper. Näringsidkaren får inte heller vilseleda om sina egna kvalifikationer. Kunden ska ges relevant information om sina rättigheter och om tjänsten.)
- *Generalklausulen om aggressiv marknadsföring*. (Marknadsföringen är att anse som aggressiv om den innefattar trakasserier, tvång, fysiskt våld, hot eller annat aggressivt påtryckningsmedel. Exempelvis kan det ses som aggressivt att kontakta en potentiell kund och ange att någon annan håller på att registrera kundens företagsnamn som domännamn och att kunden därför omedelbart själv måste göra en registrering.)
- Någon bestämmelse i bilaga till det bakomliggande EU-direktivet om otillbörliga affärsmetoder. (Bilagan innehåller konkreta en uppräkning av beteenden som alltid ska anses vara vilseledande eller aggressiva – och därmed förbjudna.)

Vissa av de konkreta krav som marknadsföringslagen uppställer behandlas i den problemorienterade framställningen i avsnitt 4 nedan.

2.5 Personuppgiftslag (1998:204)

Personuppgiftslagen reglerar behandlingen av personuppgifter. Som *personuppgifter* räknas alla uppgifter som kan hänföras till en levande fysisk person. Insamling, lagring, bearbetning och spridning är exempel på *behandlingar* som måste ske i enlighet med lagens krav.

Personuppgiftslagen innehåller ett antal *grundläggande krav* som gäller för all behandling av personuppgifter. En registrar ska ange ett bestämt ändamål för vilket personuppgifter samlas in, t.ex. för att utföra registreringstjänster under toppdomänen .se. Personuppgifterna får inte

senare behandlas för ett ändamål som är oförenligt med detta ändamål. En registrar får inte heller behandla fler uppgifter än som behövs för det aktuella ändamålet eller behandla uppgifterna under en längre tid än nödvändigt. Detta innebär t.ex. att det inte är tillåtet att samla på sig personuppgifter bara för att de kan vara ”bra att ha”. Uppgifter som inte längre behövs för att utföra registreringstjänster ska raderas. De grundläggande kraven innebär vidare ett krav på att de personuppgifter som behandlas ska vara korrekta och inte missvisande. Om så skulle vara fallet ska uppgifterna rättas.

Därutöver krävs enligt personuppgiftslagen *rättsligt stöd* för att få behandla någon annans personuppgifter. Ett sådant rättsligt stöd kan vara samtycke från den aktuella personen eller att behandlingen är nödvändig för vissa ändamål som räknas upp i lagen, t.ex. för att ett avtal med den registrerade skall kunna fullgöras. För att en registrar ska få behandla känsliga personuppgifter, t.ex. uppgifter om hälsa, politisk uppfattning, etnisk ursprung etc., krävs i de flesta fall ett uttryckligt samtycke från den som uppgifterna avser.

Personuppgiftslagen innehåller även regler som anger att den som behandlar personuppgifter är skyldig att *lämna information* till den registrerade på ett visst sätt, att *rätta* felaktiga uppgifter och att *skydda* uppgifterna genom tekniska och organisatoriska åtgärder.

Den som behandlar personuppgifter i strid med lagen kan dömas att betala skadestånd och i vissa situationer också dömas till straff. Huvudregeln är att den som behandlar personuppgifter ska *anmäla* detta till Datainspektionen, som är statlig tillsynsmyndighet på området, men det finns flera undantag från anmälningsplikten. Exempelvis behöver en registrar inte anmäla sin behandling av sådana personuppgifter som har ett naturligt samband med kundförhållandet.

Vissa andra lagar innehåller särskilda regler om behandling om personuppgifter som avviker från reglerna i personuppgiftslagen. *Toppdomänslagen* anger t.ex. vilka uppgifter som ska finnas i domännamnsregistret och att .SE ansvarar för behandlingen av personuppgifterna i registret (se ovan).

En registrars behandling av personuppgifter kan mot denna bakgrund styras av två olika regelverk.

- När registraren hanterar personuppgifter i syfte att uppdatera det nationella domännamnsregistret sker detta på uppdrag av .SE och registraren ska följa .SEs instruktioner för behandlingen. Sådana instruktioner finns bl.a. i en bilaga till Registraravtalet (se nedan).
- Om en registrar däremot behandlar personuppgifter utanför detta ändamål, t.ex. för att fullgöra sin fakturering eller för att tillhandahålla andra tjänster än registreringstjänster, är registraren själv ansvarig för att denna behandling sker i enlighet med personuppgiftslagen (se nedan).

3 En registrars skyldigheter enligt avtal

3.1 Registry – Registraravtal

Det s.k. *Registraravtalet* ingås mellan .SE och en registrar. Genom avtalet ges registraren rätt att utföra registreringstjänster under toppdomänen .se. Samtidigt säkerställer .SE genom olika krav som ställs på registraren att tjänsterna utförs på ett sådant sätt att toppdomänslagen efter-

levs. Om en registrar samarbetar med någon för att skaffa nya kunder eller för att utföra andra registreringstjänster – avtalet talar om en ”subregistrar” – ansvarar registraren fullt ut för dennes åtgärder.

De viktigaste skyldigheterna en registrar har enligt Registraravtalet är att tillhandahålla ett fullständigt utbud av *registreringstjänster* (nyregistrering, förnyelse, uppdatering av kontaktuppgifter, överlåtelse, hantering av namnservrar, byte av registrar och avregistrering). I avtalet preciseras närmare hur dessa tjänster ska utföras. Ytterligare instruktioner av mer tekniskt slag framgår av övrig dokumentation som .SE tillhandahåller. En registrar är enligt avtalet skyldig att erbjuda nya registreringstjänster om .SE anvisar det.

Registraravtalet innehåller fyra bilagor. Innehållet i bilagorna är en del av avtalet mellan parterna.

- Bilaga 1, Ackrediteringskrav.
- Bilaga 2, Registreringsvillkor gällande för Toppdomänen .SE (se nästa nedan).
- Bilaga 3, .SE:s Integritetspolicy.
- Bilaga 4, Priser och betalningsvillkor.

Andra instruktioner från .SE är inte en del av avtalet utan utgör ensidig information från .SE. I vissa fall anger avtalet att registraren ska följa vid varje tid gällande instruktioner från .SE. I sådana fall blir registraren avtalsrättsligt skyldig att följa de instruktioner som ges. .SE har t.ex. utfärdat instruktioner om användning av .SE logotyp och om godtagbara säkerhetsnivåer för identifiering av innehavaren i samband med utförandet av registreringstjänster. Instruktionerna publiceras på .SEs webbplats.

.SE får ensidigt *ändra* i Registraravtalet. Registraren ska meddelas minst en månad innan en ändring träder ikraft. Om registraren inte accepterar villkorsändringen får registraren säga upp avtalet.

Registraren får *överlåta* sina rättigheter och skyldigheter enligt Registraravtalet till en annan ackrediterad registrar, men inte till någon annan. Detta innebär t.ex. att en registrar som vill upphöra med sin verksamhet kan överlåta sin kundstock till en annan registrar som har avtal med .SE.

Om en registrar bryter mot avtalet kan olika *sanktioner* bli aktuella.

- Om Registraren enligt .SE:s mening bryter mot avtalet kan .SE ge en *varning* med en uppmaning till Registraren att vidta rättelse.
- Om Registraren enligt .SE:s mening väsentligt bryter mot avtalet eller inte vidtar rättelse efter varning får .SE *stänga av* registraren från att genomföra nyregistrering i upp till trettio dagar.
- .SE får *säga upp* avtalet om registraren väsentligt åsidosätter sina åligganden eller om registraren inte vidtar rättelse efter en varning eller avstängning.

Båda parter kan *säga upp* avtalet även om det inte föreligger något avtalsbrott. Uppsägningstiden är då tre månader. Uppsägningen ska vara skriftlig.

En registrar är skyldig att *ersätta skador* som ett avtalsbrott resulterar i eller som på annat sätt beror på utförande av registreringstjänster. Skadeståndsansvaret är dock begränsat till tio basbelopp. Denna ansvarsbegränsning gäller emellertid inte om registraren har agerat uppsåtligen eller grovt oaktsamt.

3.2 Registreringsvillkor gällande för toppdomänen .se

Enligt Registraravtalet förbinder sig en registrar att i sin avtalsrelation med innehavare tillämpa de vid varje tidpunkt gällande s.k. *Registreringsvillkoren*. Registreringsvillkoren blir alltså bindande mellan registraren och innehavaren, men villkoren ger .SE vissa rättigheter, t.ex. att överföra och avregistrera domännamn i vissa situationer eller att träda in i rollen som registrar i vissa krissituationer. När det gäller det materiella innehållet motsvarar Registreringsvillkoren i stor utsträckning de tidigare tillämpade Allmänna villkoren.

Registreringsvillkoren innehåller *reglerna för registrering av domännamn under .se*. Av dessa framgår vem som får registrera domännamn och hur domännamn fördelas. Vidare framgår vilka tecken och teckensekvenser som får ingå i ett domännamn. Dessutom framgår att vissa domännamn är spärrande eller reserverade. Vidare anges att registrering kan ske under s.k. huvuddomäner. Reglerna för domännamn är implementerade i .SE tekniska system.

Innehavarens skyldigheter enligt Registreringsvillkoren är att tillhandahålla korrekta uppgifter och att kontrollera det valda domännamnet.

Innehavaren är skyldig att *lämna uppgifter* om firmanamn och kontaktperson eller privatpersons förnamn och efternamn, organisationsnummer/personnummer, momsregistreringsnummer (endast utländska juridiska personer inom EU), adress, postnummer, postort, telefonnummer och e-postadress. Innehavaren är skyldig att löpande se till att uppgifterna är aktuella och att meddela registraren eventuella ändringar. Om innehavaren inte fullgöra dessa skyldigheter kan .SE, efter att ha skickat en varning, deaktivera eller avregistrera domännamnet.

Innehavaren ansvarar för att ett domännamn inte utgör *intrång* i annans rättighet eller på annat sätt strider mot gällande författning, allmän ordning eller är ägnat att väcka förargelse. Om ett domännamn eller användningen av detta uppenbart strider mot svensk lag har .SE rätt att omedelbart deaktivera eller avregistrera namnet.

Registraren är enligt villkoren skyldig att utföra vissa uppräknade *registreringstjänster* (se ovan om Registraravtalet). Allmänt gäller att en registrar kan kräva betalning eller uppställa andra villkor för att utföra en registreringstjänst. Vid *byte av registrar* får den avlämnade registraren emellertid inte kräva betalning eller uppställa andra villkoren än de som framgår av Registreringsvillkoren. Registreringstjänster ska dessutom alltid utföras inom de tidsfrister som anges i villkoren. En förutsättning för att registreringstjänsterna ska få utföras av registraren är dock att innehavaren har godkänt Registreringsvillkoren och lämnat korrekt information enligt ovan.

Ett domännamn kan av .SE avregistreras eller överföras till en ny innehavare efter alternativt tvistelösningsförfarande (*ATF*) eller *dom*. De närmare villkoren för ATF framgår av Registreringsvillkoren. Förfarandet hanteras av .SE utan registrarens direkta inblandning. Har ett tvistelösningsförfarande inletts får ett domännamn inte avregistreras, överlåtas eller överföras till någon annan under den tid som förfarandet pågår.

Registreringsvillkoren reglerar även vad som gäller om en registrars avtal med .SE upphör och registraren dessförinnan inte har överlåtit sin kundstock. Innehavaren accepterar då att under en skyddstid på tre månader tillfälligt placeras hos registraren .SE Direkt. Om innehavaren inte inom tre månader väljer en ny registrar blir innehavaren kund hos .SE Direkt.

Registreringsvillkoren kan *ändras* av .SE. Villkorsändringen träder ikraft en månad efter det att den publicerats på .SEs webbplats.

4 Problemorienterad genomgång

4.1 Allmänna krav på verksamheten

En registrars verksamhet ska naturligtvis bedrivas i enlighet med de krav som uppställs i lagstiftningen. Det handlar t.ex. om att följa regler om bolag, redovisning och beskattning. Några konkreta krav på hur just en registrars verksamhet ska bedrivas finns inte i lagstiftningen. Däremot uppställer Registraravtalet vissa allmänna krav på en registrars verksamhet. Det handlar främst om de s.k. *ackrediteringskraven* i bilaga 1.

Dessa krav innebär bl.a. att registraren ska vara en *näringsidkare* som innehar *F-skattsedel* eller motsvarande. Det ställs krav på att registraren ska ha tillräckliga *tekniska och administrativa resurser* för att fullgöra sina åtaganden. Registraren måste vidare ha tillräcklig *teknisk kompetens* för att utföra registreringstjänster genom .SE tekniska gränssnitt. Registraren ska ha en fungerande *kundtjänst*. Registraren ska tillämpa ett systematiskt *säkerhetsarbete*. Det ska finnas ett tillfredställande *ansvarsförsäkring* i registrarens verksamhet. Minst en av registrarens medarbetare ska vara *certifierad*, dvs. ha genomgått en av .SE anordnad utbildning med godkänt resultat.

4.2 Allmänna informationskrav för tjänster online

I lagstiftningen finns det en mängd olika typer av informationskrav för den som bedriver verksamhet på nätet. Ett skäl till dessa regler är att kunder och tillsynsmyndigheter ska kunna identifiera vem som tillhandahåller de aktuella tjänsterna. Ett annat skäl är att kunderna ska få nödvändig information för att kunna fatta ett rationellt beslut om att inleda en affärsförbindelse. Konsumenter ska särskilt informeras om sina rättigheter i en eventuell avtalsrelation.

Distansavtalslagen kräver att en näringsidkare lämnar viss information innan ett distansavtal ingås.

- Namn och adress.
- Tjänstens huvudsakliga egenskaper.
- Pris, inbegripet skatter och avgifter.
- Sättet för betalning.
- Vad som gäller om ångerrätt (se nedan).
- Den tid under vilken erbjudandet gäller.
- Avtalets kortaste löptid.

E-handelslagen innehåller också vissa – delvis överlappande – informationskrav för den som tillhandahåller informationssamhällets tjänster, t.ex. erbjuder registrering av domännamn. Enligt denna lag måste en registrar lämna följande information:

- Uppgift om namn, geografisk adress och e-postadress. Det bakomliggande EU-direktivet kräver även, enligt en dom från EU-domstolen, att kontakt ska kunna tas per telefon eller via ett webbformulär där svar ges snabbt (jfr även ovan om ackrediteringskravet på en fungerande kundtjänst).
- Organisationsnummer och momsregistreringsnummer.
- Om priser anges ska det ske på ett klart och otvetydigt sätt (inklusive moms).

- En registrar som är bunden av någon form av etiska regler, t.ex. i egenskap av medlem i Registrars.se, ska informera om dessa regler och hur kunden kan hitta dem på nätet.

Informationen ska vara enkel att hitta, t.ex. genom en tydlig länk som finns i direkt anslutning till beställningstjänsten.

Vid direkta köperbjudanden gäller också en särskild informationsskyldighet enligt *marknadsföringslagen*. De skyldigheter som framgår av denna bestämmelse är dock i princip överlappande med de här redovisade informationskraven i distansavtalslagen och e-handelslagen.

4.3 Marknadsföring av domännamn

Förutsättningarna för marknadsföring av domännamn framgår dels av marknadsföringslagstiftningen, dels av Registraravtalet.

Ett grundläggande krav enligt marknadsföringslagen är att all marknadsföring ska utformas och presenteras så att det tydligt framgår att det är *fråga om marknadsföring*. Huvudregeln är också att det tydligt ska framgå *vem som svarar för marknadsföringen*.

Marknadsföring av domännamn får inte vara *vilseledande*. Kunderna ska få korrekt och fullständig information om villkoren för registreringen av domännamn, t.ex. vad det gäller priser, avtalsvillkor och avtalstid. Marknadsföringen kan vara vilseledande inte bara om den innehåller direkta lögner, utan även om den är missvisande på grund av att viss väsentlig information har utelämnats (se t.ex. föregående avsnitt).

Marknadsföring får inte heller vara *misskrediterande*, t.ex. otillbörligt förlöjliga eller sprida osanna uppgifter om en konkurrerande registrar. Notera att detta också gäller i samband med individuella kontakter med potentiella eller befintliga kunder. Det är inte heller tillåtet att *snylta på ett annat företags goda renommé*, t.ex. genom att utnyttja någon annat företags varumärke eller uppmärksamhetsvärde på ett otillbörligt sätt.

Registraren får enligt Registraravtalet endast utnyttja logotypen för ackrediterade Registrarer som .SE har tagit fram, .SEs varumärke och andra kännetecken i enlighet med vad som framgår av .SEs vid var tid gällande skriftliga instruktion.

Det strider mot marknadsföringslagen och bilagan till direktivet om otillbörliga affärsmetoder att utge sig för att vara ackrediterad registrar utan att vara det. Detsamma gäller uppgifter om medlemskap i exempelvis Registrars.se.

E-post (inklusive SMS och andra typer av direktmeddelanden) får enligt marknadsföringslagen endast användas för att kontakta fysiska personer om dessa på förhand har lämnat sitt samtycke. Undantag gäller emellertid med vissa begränsningar inom ramen för ett etablerat kundförhållande. Om e-post används för marknadsföring ska mottagaren alltid ges möjlighet att enkelt avstå från ytterligare marknadsföring på detta sätt.

4.4 Exempel på uttryckligen förbjudna affärsmetoder

Registraravtalet förbjuder en registrar att – direkt eller indirekt genom närstående bolag – använda sig av vissa affärsmetoder. Exempelvis är det inte tillåtet för en registrar att bidriva *handel med domännamn* eller att registrera ett stort antal domännamn utan uttryckliga upp-

drag från verkliga innehavare. Det är inte heller tillåtet för en registrar att *hyra ut domännamn* eller att använda domännamn som registrerats i eget namn för att erbjuda anknytande tjänster, t.ex. webbhotellösningar, till kunderna.

Marknadsföringslagen och EU-direktivet om otillbörliga affärsmetoder förbjuder också vissa typer av beteende. Exempel på beteende i relation till domännamn som kan leda till marknadsstörningsavgift är:

- Oriktigt ange att en produkt kommer att vara tillgänglig enbart under mycket begränsad tid, eller att den kommer att vara tillgänglig enbart på särskilda villkor under en mycket begränsad tid, för att få konsumenten att fatta ett omedelbart beslut utan att ha tillräcklig tid eller möjlighet att fatta ett välgrundat beslut.
- Beskriva en produkt som "gratis", "kostnadsfri", "utan avgift" eller liknande om konsumenten måste betala annat än den oundvikliga kostnaden för att svara på affärsmetoden och hämta eller betala för leverans av produkten.
- I marknadsföringsmaterialet inkludera en faktura eller liknande betalningshandling som ger konsumenten intryck att han redan har beställt den marknadsförda produkten när så inte är fallet.
- Ta upprepade och oönskade kontakter per telefon, fax, e-post eller annat medium utom under de förhållanden och i den utsträckning som enligt nationell lagstiftning är motiverat för att få en avtalsmässig skyldighet fullgjord.

De här nämnda uttryckligt förbjudna beteendena ska inte läsas motsatsvis. Även andra typer av beteenden kan vara otillåtna enligt lag och avtal. Registraravtalet förbjuder även vissa andra affärsmetoder. Marknadsföringslagen innehåller, som nämnts ovan, också mer vaga förbud mot ”otillbörlig marknadsföring”.

4.5 Utformning av beställningsfunktion m.m.

Om en beställningsfunktion tillhandahålls ställer *e-handelslagen* vissa krav på dess utformning och på att ytterligare information ges.

- Det ska finnas lämpliga och effektiva tekniska hjälpmedel som gör det möjligt för en beställare att upptäcka och rätta till sina eventuella inmatningsfel innan denne gör en beställning. Detta kan lämpligen ske genom att kunden på en särskild bekräftelsesida uppmanas att kontrollera de uppgifter som har lämnats.
- Innan beställning måste information ges om de olika stegen i beställningsprocessen och om hur inmatningsfel kan rättas. Kunden ska t.ex. få veta var i beställningsprocessen han eller hon befinner sig och om det i ett senare steg går att avbryta eller ändra beställningen. Marknadsdomstolen har med hänvisning till Svensk Distanshandels branschregler uttalat att en beställning lämpligen bör ske i tre steg: Köparen markerar sitt köpintresse med ett särskilt klick. Köparen får möjlighet att läsa igenom både detaljerna i beställningen och avtalsvillkoren och att bekräfta detta genom ett andra klick. Köparen bekräftar genom ett tredje klick själva beställningen och accepterar avtalsvillkoren.
- En kund ska informeras om huruvida avtalet lagras och hålls tillgängligt. (I Registraravtalet finns, som framgår i nästa avsnitt, en skyldighet att dokumentera avtal.)

Marknadsdomstolen har i ett fall funnit att det stred mot god marknadsföringssed att ha rutor för beställning av *frivilliga tilläggstjänster* förmarkerade. Användaren bör alltså själv få markera vilka tilläggstjänster hon eller han önskar.

4.6 Avtalet med innehavaren

Den nya affärsmodellen innebär att innehavarna är kunder hos en registrar, som i sin tur är kund hos .SE. Det är alltså viktigt att registraren ser till att ingå ett bindande avtal med en innehavare. Om registraren inte vill ta en affärsrisk är det nödvändigt att detta sker innan registraren utför registreringstjänster hos .SE och därmed ådrar sig ett betalningsansvar för ett domännamn.

Ett *bindande avtal* med en innehavare kan ingås utan direkta formkrav. Ett avtal behöver inte finnas i pappersform eller vara undertecknat för att vara bindande. Ett bindande avtal kan t.ex. ingås genom att innehavaren ges tillgång till avtalsvillkoren på en webbsida och accepterar dessa genom att klicka på ”jag accepterar villkoren” eller något liknande.

Det är viktigt att registraren säkrar *bevisning* om att ett avtal har ingåtts med en viss innehavare och att denna innehavare har accepterat vissa avtalsvillkor (se nedan). Enligt allmänna civilrättsliga regler ligger bevisbördan på den som påstår att ett avtal ingåtts. Vid en eventuell tvist kan registraren alltså behöva styrka att en viss innehavare är bunden av vissa villkor. Detta förutsätter att det finns tydliga tekniska och administrativa rutiner för avtalsingåendet och för lagringen av avtal som kan presenteras för en domstol. Eftersom information i digital form enkelt kan manipuleras utan att detta går att upptäcka, torde det normalt också krävas någon form teknisk lösning för att säkerställa en nätanvändares identitet och avtalsinnehållets integritet. Exakt vad som krävs för att förekomsten av avtal med ett visst innehåll ska anses styrkt får emellertid bedömas med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet.

Registraravtalet kräver att registraren säkrar *dokumentation* om avtalet med innehavare och på begäran tillhandahåller denna dokumentation till .SE. Registraravtalets krav i detta hänseende innebär att Registraren med hjälp av information på papper eller i digital form måste kunna styrka att en viss innehavare har accepterat Registreringsvillkoren och registrarens eventuella egna villkor. Ett underskrivet avtal i pappersform eller elektroniska dokument som signerats med en säker elektronisk signatur eller andra ID-lösningar som t.ex. tillhandahålls av banker får typiskt sett anses som tillräcklig dokumentation. Även mindre säkra elektroniska lösningar torde, om de kompletteras med tillfredställande bevisning om organisatoriska rutiner kring identifiering av innehavaren och den digitala informationens tillkomst och lagring, kunna uppfylla dokumentationskravet. Bedömningen får som nämnts ovan alltid göras med beaktande av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Dokumentationen som Registraren samlar in ska enligt Registraravtalet skyddas mot förstöring, t.ex. genom införandet av *back-up-rutiner*.

Villkoren i avtalet mellan registrar och innehavare består av två delar. Registraren förbinder sig att i avtalsrelationen med innehavaren tillämpa de vid varje tidpunkt gällande *Registreringsvillkoren*. Registraren ska hålla dessa villkor tillgängliga på sin webbplats avskilt från registrarens egna avtalsvillkor samt länka till .SEs webbplats. Registraren är enligt Registraravtalet skyldig att ange att Registreringsvillkoren har företräde framför registrarens egna avtalsvillkor.

Det närmare innehållet i registrarens *egna avtalsvillkor* får registraren själv bestämma efter en grundlig genomgång av de konkreta verksamhetsmässiga och juridiska behoven. Det kan t.ex. handla om att reglera ekonomiska villkor, servicenivåer, säkerhet och personuppgiftsbehandling. Villkoren får aldrig vara oskäliga mot innehavarna. Oskäliga avtalsvillkor kan förbjudas av Marknadsdomstolen eller Konsumentverket. De kan också jämkas eller helt sättas åt sidan om det uppkommer en tvist mellan innehavaren och registraren. Av vad som sagts ovan fram-

går även att registrarens egna avtalsvillkor inte får strida mot vad som sägs i Registreringsvillkoren.

4.7 Information efter det att en beställning har skett

Distansavtalslagen kräver att registraren snarast efter att konsumenten har gjort en beställning lämnar samma information som registraren är skyldig att lämna innan ett avtal ingås (se ovan), men nu ska detta ske i *varaktig form*, dvs. på papper eller som e-post. Denna information kan alltså inte lämnas på en webbsida, om inte denna är låst för den aktuella innehavaren och bevaras intakt över tid. Dessutom ska information på detta sätt ges om:

- ångerrätten (se nedan) samt namn och adress till någon som ångerrätten kan utövas mot,
- adressen, telefonnumret eller e-postadressen samt gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan framställa klagomål, och
- villkoren för att säga upp avtalet för det fall att det gäller tills vidare eller för en längre tid än ett år.

Notera särskilt att ångerfristen inte börjar löpa om denna information inte lämnas på ett korrekt sätt. Detta innebär i praktiken att ångerrätten inte kan upphöra på grund av att innehavaren kräver att registeringstjänsterna utförs. Innehavaren kommer dessutom kunna åberopa sin ångerrätt under väsentligt längre tid än vad som annars gäller (se nästa avsnitt).

E-handelslagen kräver att en mottagen beställning omedelbart *bekräftas*, och att kunden ges tillgång till *avtalsvillkoren* på ett sätt som gör det möjligt att spara och återskapa dem. Detta innebär att bekräftelsen med avtalsvillkoren kan skickas per e-post. Bekräftelsen kan också presenteras för kunden på en webbsida, men då krävs att villkoren enkelt kan sparas eller skrivas ut av kunden.

En bekräftelse på att en beställning mottagits behöver inte alltid motsvara en avtalsrättslig accept på att bindande avtal mellan parterna har uppkommit. Om Registraren menar att något ytterligare ska krävas innan bindande avtal föreligger bör bekräftelsen utformas så att detta tydligt framgår, t.ex. genom att bekräftelsen anger att en beställning är mottagen men att bindande avtal förutsätter vissa ytterligare åtgärder från någon av parternas sida. Om denna typ av reservation inte görs finns det en risk att bekräftelsen innebär att Registraren blir avtalsrättsligt bunden av det som framgår av bekräftelsen.

4.8 Ångerrätt

Distansavtalslagen ger konsumenten en rätt att under vissa närmare angivna förutsättningar ångra ett ingånget distansavtal. Ångerrätten för denna typ av avtal innebär med andra ord ett avsteg från principen om att avtal skall hållas.

Reglerna om ångerrätt är relativt komplexa, men innebär i korthet att konsumenten utan att ange något skäl kan ångra sin beställning av ett domännamn inom 14 dagar – räknat från den dag då han fick information som angivits ovan i varaktig form. När ångerrätten utövas ska konsumenten få tillbaka vad han betalt för registrarens tjänster.

Eftersom .SE inte tillämpar någon ångerrätt i förhållande till en registrar (som ju är en näringsidkare) riskerar registraren att göra en ekonomisk förlust om en kund ångrar sin beställ-

ning. En möjlighet att undvika detta är att tillämpa ett undantag från ångerrätten som finns i distansavtalslagen. Detta undantag gäller om ”fullgörandet har påbörjats med konsumentens samtycke under ångerfristen”. Näringsidkaren har bevisbördan för att konsumenten gett ett sådant samtycke och att han har förstått att detta innebär att ångerrätten går förlorad. Ett samtycke om fullgörande av registreringstjänsten kan emellertid bara ges efter det att konsumenten erhållit informationen som angivits ovan i varaktig form. Det innebär att ett samtycke inte kan ges genom att en ruta kryssas i redan vid beställningen av domännamnet.

Inom ramen för ett löpande avtalsförhållande med innehavaren kan en registrar tillhandahålla en mängd olika registreringstjänster. Distansavtalslagen innebär troligen ingen rätt för innehavaren att ångra beställningar av dessa löpande registreringstjänster, utan ångerrätten är begränsad till det ursprungliga (ram)avtalet.

Eftersom distansavtalslagen bara gäller konsumenter saknar juridiska personer ångerrätt.

4.9 Löpande utförande av registreringstjänster

Registaravtalet och Registreringsvillkoren innebär, som har framgått ovan, en skyldighet för registraren att löpande tillhandahålla vissa angivna registreringstjänster. Avtalen uppställer vissa lägsta servicenivåer, men en registrar kan naturligtvis i sina egna avtalsvillkor erbjuda högre servicenivåer.

Av punkten 7.3 i Registraravtalet framgår att registraren ska kontrollera att det är innehavaren som har begärt en registreringstjänst innan denna tjänst utförs. När en innehavare begär registreringstjänster måste denne alltså identifieras av registraren på ett så säkert sätt som möjligt. .SE har i Instruktion 2 till Registraravtalet uttalat att sådan identifiering kan ske genom att den som begär registreringstjänsten visar att han har kontroll över den e-postadress som finns angiven i domännamnsregistret. Även säkrare identifieringsmetoder får naturligtvis användas. På samma sätt som när det gäller det ursprungliga avtalet med innehavaren är det viktigt att registraren dokumenterar sina rutiner för identifiering och hur identifieringen i det enskilda fallet har gjorts. Risken är annars att registraren kan hållas ansvarig för de skador som uppkommer till följd av att någon obehörig har kunnat utföra registreringstjänster.

4.10 Krav från tredje man, t.ex. varumärkesinnehavare

Det förekommer att tredje man är missnöjd med registreringen av ett domännamn som en registrar utför och därför framställer krav på registraren. Registry-Registrar-systemet förutsätter att sådana krav hanteras av .SE. Huvudsakligen sker detta genom det alternativa tvistelösningsförfarandet (ATF) som .SE tillhandahåller. .SE kan enligt Registreringsvillkoren också avregistrera eller överföra ett domännamn som uppenbart strider mot lag. Mot denna bakgrund bör eventuella krav från tredje man huvudsakligen hänvisas till .SE eller till domstol. En registrar kan emellertid i egenskap av tillhandahåller av t.ex. webbhotelltjänster vara skyldig att ingripa mot olagligt tillgängliggörande som sker via en sådan tjänst. Dessa skyldigheter, t.ex. enligt lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor, behandlas inte närmare här.

4.11 Uppgifter om innehavaren och regler om behandling av personuppgifter

När det gäller behandling av sådana personuppgifter som ingår i eller ska ingå i det nationella domännamnsregistret fungerar registraren som ett s.k. personuppgiftsbiträde till .SE som an-

svarar för behandlingen. Detta innebär att registraren bara får hantera personuppgifterna enligt .SE:s instruktioner i Registraravtalet (främst bilaga 3 - .SEs integritetspolicy). Registraren förbinder sig t.ex. att inhämta eventuella samtycken för publicering av personuppgifter på Internet (i whois-databasen). Detta sker i praktiken genom att registraren ser till att innehavaren blir bunden av Registreringsvillkoren. Enligt integritetspolicyn förbinder sig registraren att inte lämna ut personuppgifterna till någon annan än .SE eller den som uppgifterna avser. Integritetspolicyn anger vidare att en registrar måste vidta vissa säkerhetsåtgärder.

I punkt 9 i Registraravtalet anges vilka uppgifter som ska inhämtas från den som ansöker om att registrera ett domännamn. Uppgifterna ska omgående överlämnas till .SE. Registraren förbinder sig att inte utföra en registreringstjänst innan dessa uppgifter har samlats in. Registraren är skyldig att på lämpligt sätt kontrollera riktigheten i de uppgifter som innehavaren lämnar. Registraren är också skyldig att ägna sig åt registervård, dvs. löpande kontrollera att uppgifterna är korrekta och aktuella samt att meddela .SE eventuella ändringar.

Om en registrar behandlar personuppgifter för ett ändamål som ligger utanför de åtaganden som registrarer har enligt Registraravtalet, t.ex. för att fakturera en kund eller för att erbjuda annat än registreringstjänster, är registraren personuppgiftsansvarig för denna behandling. I dessa situationer måste alltså registraren själv se till att det finns rättsligt stöd för behandling i personuppgiftslagens regler, t.ex. genom att inhämta samtycke från den registrerade eller genom att bara utföra sådan behandling som är nödvändig för att fullgöra avtalet med denne. De grundläggande kraven för behandlingen innebär att uppgifter om kunder inte får sparas under en längre tid än vad som är nödvändigt för att fullgöra avtalet med innehavaren. Det innebär t.ex. att personuppgifterna som huvudregel måste raderas en viss tid efter det att kundförhållandet upphört. Registraren är även förhindrad att använda personuppgifterna för ett ändamål som är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in. Det sagda innebär bl.a. att en registrar bara får lämna ut personuppgifter om det finns uttryckligt stöd för detta i registrarens avtal med innehavaren eller om utlämnandet på annat sätt är förenligt med personuppgiftslagens regler.

En registrar måste vidare lämna information om behandlingen av personuppgifterna, t.ex. vem som utför behandlingen, för vilket ändamål det sker och vissa övriga uppgifter som krävs för att den registrerade ska kunna tillvarata sina rättigheter. Det sistnämna innebär t.ex. att kunden ska informeras om att han eller hon kan meddela registraren att personuppgifterna inte får behandlas för marknadsföringsändamål. Huvudregeln är att information om behandlingen ska lämnas redan när personuppgifterna samlas in, t.ex. i anslutning till det webbformulär där den registrerade lämnar sina uppgifter.

Reglerna om personuppgiftsbehandling bör mot denna bakgrund beaktas vid utformningen av de tekniska systemen, vid analys av informationsflödena i verksamheten samt vid upprättandet av registrarens egna avtalsvillkor.

5 Juridiska frågor vid gränsöverskridande verksamhet

5.1 Inledning

Denna framställning har så här långt redovisat innehållet i svensk rätt. En registrar kan emellertid bedriva sin verksamhet i ett annat land än Sverige. Vidare kan en innehavare som är en fysisk person ha sin hemvist utanför landet och en innehavare som är en juridisk person kan på samma sätt vara etablerad i ett annat land än Sverige. I alla dessa situationer aktualiseras

frågan om det verkligen är svensk rätt som ska tillämpas. Frågor kring tillämplig lag för ett visst rättsförhållande är ofta komplexa och det råder inte sällan stor osäkerhet om vad som gäller. Detta beror till viss del på att olika länder kan ha olika regler för när deras lagar är tillämpliga, till viss del på att de svenska reglerna om lagval många gånger öppnar för skilda tolkningar.

I detta avsnitt är det mot denna bakgrund endast möjligt att redovisa vissa grundläggande drag i de svenska reglerna om tillämplig lag. Därutöver redovisas kortfattat i vilken utsträckning som en registrar kan antas ha motsvarande skyldigheter som beskrivits ovan i de fall där utländsk rätt anses tillämplig. Den sistnämnda analysen grundas dock *inte* på en undersökning av innehållet i utländsk rätt utan redovisar endast i vilken utsträckning som de svenska reglerna om t.ex. informationskrav, marknadsföring och personuppgiftsbehandlig grundare sig på EU-direktiv som måste införas i alla länder som är med i EU (t.ex. Tyskland och Danmark) eller EFTA (t.ex. Norge).

Reglerna om *vilken domstol som är behörig* att lösa en eventuell uppkommen tvist behandlas inte i denna framställning. När det gäller denna fråga kan här endast konstateras att både Registaravtalet och Registreringsvillkoren anger att en eventuell tvist med anledning av dessa avtal ska prövas i svensk domstol. Sådana bestämmelser anses i de flesta fall – dock inte i alla konsumenttvister – hindra en utländsk domstol från att pröva tvisten med anledning av avtalet.

5.2 När tillämpas svensk rätt enligt svenska lagvalsregler?

De svenska reglerna om lagval ser olika ut på olika rättsområden. När det gäller de områden som har behandlats ovan gäller i korthet följande.

De ovan behandlade bestämmelserna som kan räknas till *marknadsrätten* (dvs. marknadsföringslagens regler samt reglerna i distansavtalslagen om information och e-handelslagens regler om information och utformning av beställningsfunktioner) är tillämpliga i två situationer. För de första är de tillämpliga på en registrar som anses etablerad i Sverige, dvs. bedriver sin verksamhet här från ett fast driftställe. För det andra är svenska marknadsrättsliga regler tillämpliga om en registrar är etablerad i land utanför EES-området, men då krävs också att verksamheten anses riktad till den svenska marknaden. Av det sagda följer att svenska marknadsrättliga regler *inte* gäller för en registrar som endast är etablerad i andra EES-stater än Sverige. Det saknas alltså i dessa fall betydelse om verksamheten anses inriktad mot den svenska marknaden. Förklaringen till att svensk rätt inte tillämpas i denna situation är den s.k. ursprungslandsprincipen i e-handelslagen (jfr den s.k. sändarlandsprincipen vid gränsöverskridande tv-sändningar.

Den svenska *personuppgiftslagstiftningen* gäller om registraren är etablerad i Sverige. Svensk rätt för behandling av personuppgifter gäller också om en registrar som är etablerad i en annan stat använder utrustning som finns i Sverige. För den behandling av personuppgifter som en registrar utför i enlighet med Registraravtalet, dvs. som biträde till .SE, torde alltid svensk rätt gälla.

De avtalsrättsliga förpliktelserna i förhållandet mellan registrar och .SE regleras av svensk rätt. *Registraravtalet* innehåller nämligen en lagvalsklausul som utpekar svensk rätt och sådana klausuler anses bindande i princip alla världens länder.

Även den avtalsrättsliga relationen mellan registrar och innehavare faller som huvudregler under svensk rätt. Även *Registreringsvillkoren* innehåller en lagvalsklausul som utpekar svensk rätt. När innehavaren är en fysisk person som har sin hemvist i ett annat land finns det emellertid i vissa fall konsumentskyddande lagvalsregler som anger att innehavaren alltid, eller under vissa omständigheter, ska kunna åberopa sina egna nationella konsumentskyddsbestämmelser. I praktiken spelar detta bara roll om Registreringsvillkoren anses strida mot tvinga konsumentskyddsbestämmelser i innehavarens hemland, vilket kanske inte är så troligt.

5.3 Har registraren motsvarande skyldigheter enligt utländska rätt?

Som nämnts i inledningen till detta avsnitt är det inte möjligt att behandla innehållet i alla olika länders lagstiftning i denna framställning. Vi ska här istället nöja oss med att översiktligt undersöka i vilken utsträckning som de ovan redovisade skyldigheterna för en registrar enligt svensk rätt är baserad på en EU-rättslig reglering som kan antas ha sin motsvarighet i andra länder som är medlemmar i antingen EU eller EFTA (EES-länder).

Den övergripande slutsatsen är de flesta av de lagar som har behandlats ovan bygger på något EU-direktiv:

- Marknadsföringslagen bygger framför allt på direktivet (2005/29/EG) om otillbörliga affärsmetoder.
- Distansavtalslagen bygger på direktivet (97/7/EG) om konsumentskydd vid distansavtal.
- E-handelslagen bygger på direktivet (2000/31/EG) om elektronisk handel.
- Personuppgiftslagen bygger på direktivet (1995/46/EG) om behandling av personuppgifter.

I alla av dessa fall, utom distansavtalsdirektivet, rör det sig om s.k. *harmoniseringsdirektiv*, dvs. medlemsstaterna är skyldiga att genom nationella regler skapa ett visst rättsläge. När det gäller frågor som omfattas av dessa direktiv kan man utgå från att rättsläget i stort är detsamma även i t.ex. Danmark, Tyskland och Norge. Viktiga skillnader i detaljer kan dock finnas och den som bedriver verksamhet i dessa länder bör därför göra en grundlig undersökning av vad den nationella rättsordningen kräver.

Distansavtalsdirektivet utgör däremot ett s.k. *minimidirektiv*. Detta innebär att medlemsstaterna måste garantera en viss lägsta skyddsnivå för konsumenter, men staterna kan – så länge som den fria rörligheten av varor och tjänster inte hindras – upprätthålla en högre skyddsnivå än vad direktivet kräver. Exempelvis har vissa medlemsstater valt att införa den kortaste ångerfrist som direktivet kräver, dvs. sju dagar arbetsdagar, medan Sverige som framgått ovan valt en ångerfrist på 14 dagar.

Vissa av de ovan behandlade reglerna, t.ex. reglerna om hur bindande avtal uppkommer och de bevisrättsliga reglerna är överhuvudtaget inte harmoniserade genom EU-direktiv. I praktiken finns dock betydande likhet mellan olika länder – inte minst inom Norden – även på dessa områden.

Baserat på det ovan sagda är det inte möjligt att dra några säkra slutsatser om vad en registrar har för skyldighet enligt utländsk rätt. Det förhållande att de flesta av de ovan diskuterade skyldigheterna för en registrar enligt svensk rätt är direktivbaserade, i kombination med det förhållandet att Sverige ofta värnar om ett starkt konsumentskydd när direktiv genomförs, gör att en registrar som väljer att fullgöra dessa skyldigheter i praktiken också kommer att uppfyl-

la de krav som ställs i andra EU- eller EFTA-länder. Viktiga undantag *kan* dock, som påpekats, förekomma.

<u>Bilaga:</u> Juridisk checklista för utformning av beställningstjänster för domännamn

Nedanstående enkla juridiska checklista kan användas vid utformning av webbtjänster för registrering av domännamn. Checklistan är kronologiskt uppbyggd och hänvisar till de avsnitt i texten som behandlar de aktuella kraven närmare. En enkel checklista kan naturligtvis inte ersätta en mer fördjupad rättslig analys.

1. Fullgör informationskrav. Tänk på att informationen ska presenteras på ett tydligt sätt.
    a. Informera om personuppgiftsbehandling som kommer att utföras vid beställning (både egen behandling och den som .SE utför genom att uppgifterna förs in i domännamnsregistret) (avsnitt 2.5 och 4.11).
    b. Fullgör kraven på information enligt distansavtalslagen (avsnitt 4.2).
    c. Fullgör e-handelslagens krav på information (avsnitt 4.2).
2. Använd inte otillbörlig marknadsföring eller otillåtna affärsmetoder (avsnitt 2.4, 4.3 och 4.4)
3. Utforma beställningsfunktionen korrekt
    a. Se till att beställningsprocessen är tydlig och att kunden ges möjlighet att rätta inmatningsfel innan en beställning skickas iväg (avsnitt 4.5).
    b. Se till att kunder får information om hur beställningsprocessen är utformad och vilka möjligheter att ångra sig och rätta en beställning som finns i senare steg (avsnitt 4.5).
    c. Se till att kunden uttryckligt accepterar avtalsvillkoren (inklusive Registreringsvillkoren), t.ex. genom att klicka i en ruta i anslutning till där villkoren presenteras (avsnitt 4.6).
4. Se till att avtalsvillkoren mot innehavaren är korrekta och fullständiga
    a. Se till att de egna avtalsvillkoren inte strider mot Registreringsvillkoren (avsnitt 3.2 och 4.6).
    b. Se till att Registreringsvillkoren gäller framför de egna avtalsvillkoren (avsnitt 3.2 och 4.6).
    c. Se till att de egna avtalsvillkoren inte är oskäliga (se avsnitt 4.6).
    d. Se till att inhämta de samtycken av den registrerade som Bilaga 3 i Registraravtalet kräver (avsnitt 4.11 och 2.5).
5. Informera efter beställning
    a. Lämna, i form av ett e-postmeddelande eller på papper, den information, t.ex. om ångerrätt, som distansavtalslagen kräver (avsnitt 4.7).
    b. Bekräfta beställning enligt e-handelslagen (avsnitt 4.7).
6. Dokumentera avtal
    a. Se till att ha bevisning som visar att avtal har ingåtts med kunden och att kunden har accepterat Registreringsvillkoren (avsnitt 4.6).
    b. Förvara bevisningen på ett betryggande sätt och ha rutiner för back-up (avsnitt 4.6).
7. Inhämta eventuellt en konsuments önskan om att tjänsten ska utföras under ångerfristen (avsnitt 4.8)
8. Utför registreringstjänst